

Rai

es trenca un braç

Fundació Pau i Solidaritat PV
C/ Convent Carmelites, 1. València 46010
Telèfon: 963 392 646
Correu electrònic: pauisolidaritat@pv.ccoo.es
www.pauisolidaritat.pv.ccoo.es
www.interactuem.org

Publicació integrada en el projecte "Interactuem a l'escola. Projecte de formació en educació per al desenvolupament adreçat a educació infantil, primària i secundària", cofinançat per la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana i la Fundació Pau i Solidaritat PV.

Autoria: Seminari de Cooperació i Educació per al Desenvolupament de la Fundació Pau i Solidaritat País Valencià, i en concret, Ana Barberà Pastor, Inmaculada Cinos Quesada, Laura Ferré García, Sonsoles Giner Durán, Sonsoles Girón Giner, Inmaculada González Quintanilla, Otilia Margarit Ortola, Carmina Mendoza García, Francesc Moltó Aracil i Raquel Valero Martínez.

Il·lustradora: Paz Aguado
Fotografies: Marlon Martínez Algaba
Disseny: Edicions 96

Edita: Edicions 96

www.edicions96.com
edicions96@edicions96.com
96 246 11 04

Traducció: Iban L. Llop - Edicions 96.

Revisió lingüística: Maria Josep Escrivà - Edicions 96

ISBN: 978-84-92763-xx-x
DL: V-XXXX-2015

Imprès en paper ecològic

Rai

es trenca un braç

Rai

Unes paraules...

Aquesta és la història de Ramón, que coneix a tot el món; el xiquet que ven diaris en la ciutat.

És la segona història d'una sèrie de contes que narren la vida de xiquets i xiquetes del carrer. En cada conte presentem un grup d'amics que són protagonistes de diferents situacions en què els drets de la infància no estan protegits.

En el primer, Chavela va lluitar per anar a l'escola. Ara, és Ramón qui protagonitza esta història a la recerca d'assistència sanitària.

La història passa a Nicaragua, però podria ser la vida de milions de xiquets i xiquetes d'altres llocs del planeta que treballen en situacions que afecten el seu creixement i desenvolupament.

Escrivim aquests contes per ells. Per la defensa dels drets dels infants, per la sensibilització dels més menuts i dels grans.

El 20 de novembre de 1959 es proclamen els Drets de la Infància i el 1989 les Nacions Unides aproven la Convenció dels Drets de l'Infant. Document que han signat i s'han compromès a complir tots els països excepte EUA i Somàlia.

El 2014, 25è aniversari del document, encara és un objectiu per aconseguir.

Seminari de Cooperació i Educació per al Desenvolupament
de la Fundació Pau i Solidaritat del País Valencià

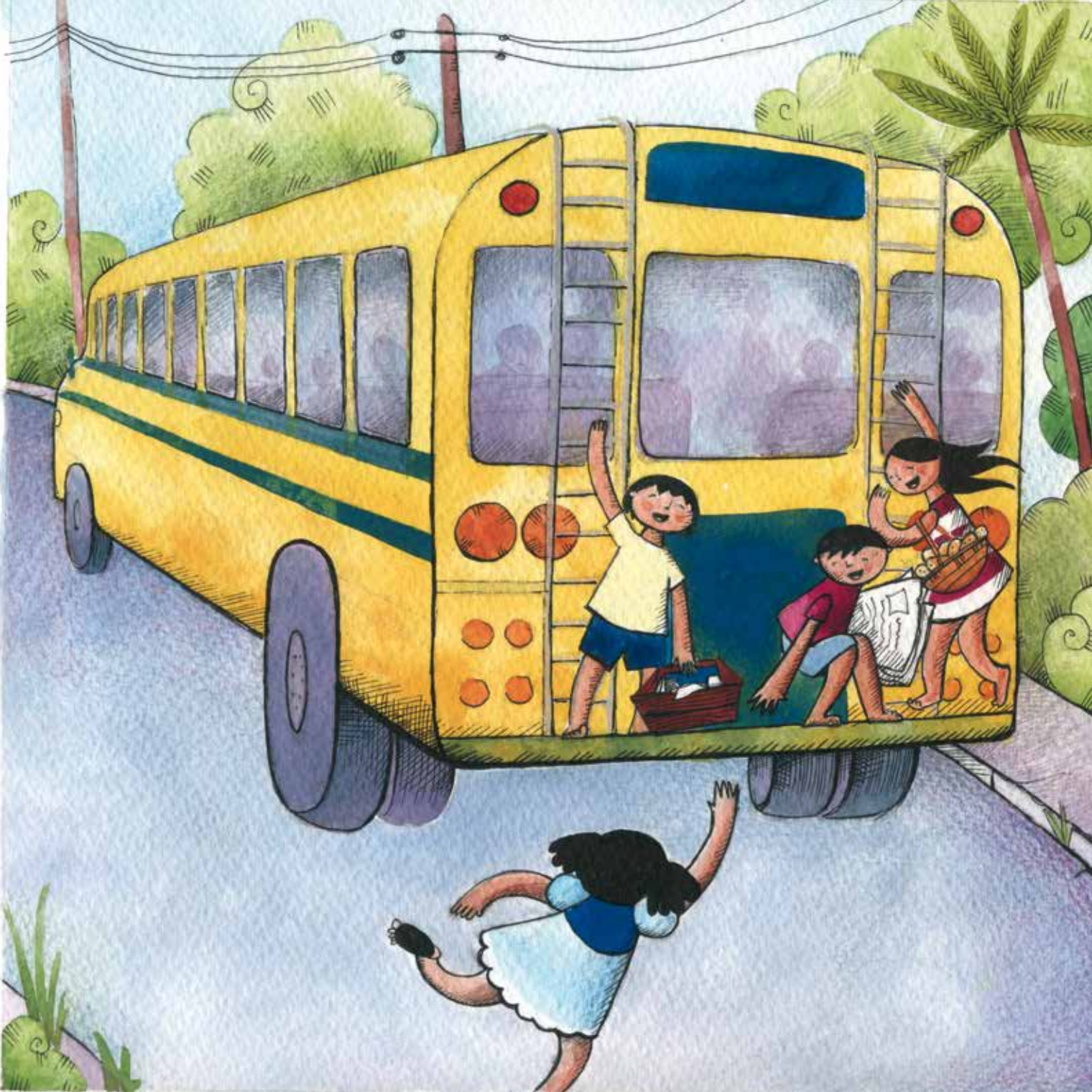

**Negres els ulls,
alegre mirada,
un bon amic
que a tots estimava.**

Així és Ramón, Rai per als seus amics, el xiquet que ven diaris a la ciutat.

Com tants altres matins, Rai s'alça amb els primers raigs de sol perquè hi ha un bon tros fins a la parada del bus. Allà es troba amb els seus amics que també van a la ciutat per ajudar algun comerciant del mercat, per vendre coquetes al passeig o per enllustar sabates.

De vesprada també es troben a l'escola.

Un matí, Rai va arribar a la parada del bus on hi havia Chavela i Joaquín. Només faltava Rosa.

Arribà el bus i els tres xiquets van esperar que hi pujaren tots els passatgers. Era el moment de penjar-se a la part de darrere sense que els veieren, com feien quan no tenien diners per a comprar el bitllet.

Just en aquell moment va aparèixer Rosa de pressa perquè el bus estava a punt d'arrancar.

—Corre, corre, afanya't! —li cridava Chavela.

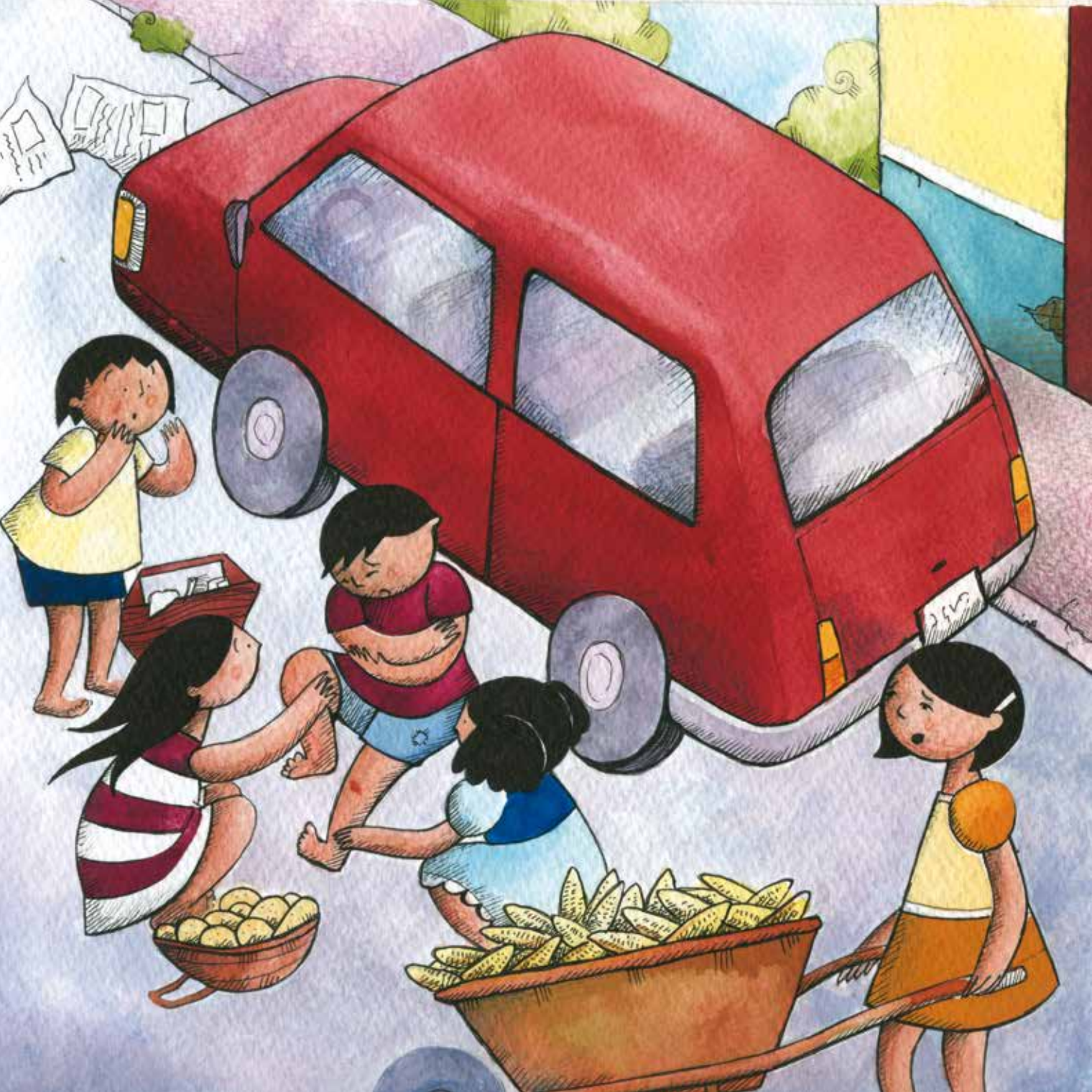
—Vinga, vinga, ara, puja! —l'animava Rai mentre li allargava el braç perquè li agafara la mà i saltara.

Però l'autobús ja havia arrancat i quan va intentar agafar la mà de Rai...

Paim!

Rosa no va aconseguir saltar a temps, estirà la mà de Rai i el xicon va caure un bac de mil dimonis mentre els diaris que aguantava amb l'altra mà se n'anaven volant.

Ràpidament, Chavela i Joaquín van saltar del bus i corregueren espantats cap a Rai.

—Rai! Rai! Estàs bé? —li van preguntar els amics.

—Ai, ai, ai, quin mal, no puc manejar-me. Quin bac, crec que m’he trencat el braç! —va dir Rai entre sanglots.

En aquell moment passava per allí Carla, amb el carretó ple de panís acabat de collir per dur-lo a les parades del mercat a primera hora.

—Xiquets, esteu bé? Què ha passat? —els va dir mentre s’acostava cap a ells.

—Rai ha caigut un bac i creu que s’ha trencat el braç! —van dir els tres alhora.

—Hem d’anar a la consulta del metge. Puja al carretó, Rai!

Rai va pujar al carretó com va poder, amb tot el cos adolorit pel bac que s’acabava de pegar, mentre Carla li deia:

**Rai, tranquil,
al món hi ha bons amics.
Trobarem un doctor
que et calme eixe dolor.**

En la porta de la consulta del metge es van trobar Tomás, que passava per allí amb la seua bicicleta i el seu remolc.

—Bon dia —va saludar-los Tomàs—. Què ha passat?

—Rai ha caigut un bac i creu que s’ha trencat el braç! —van dir els tres alhora.

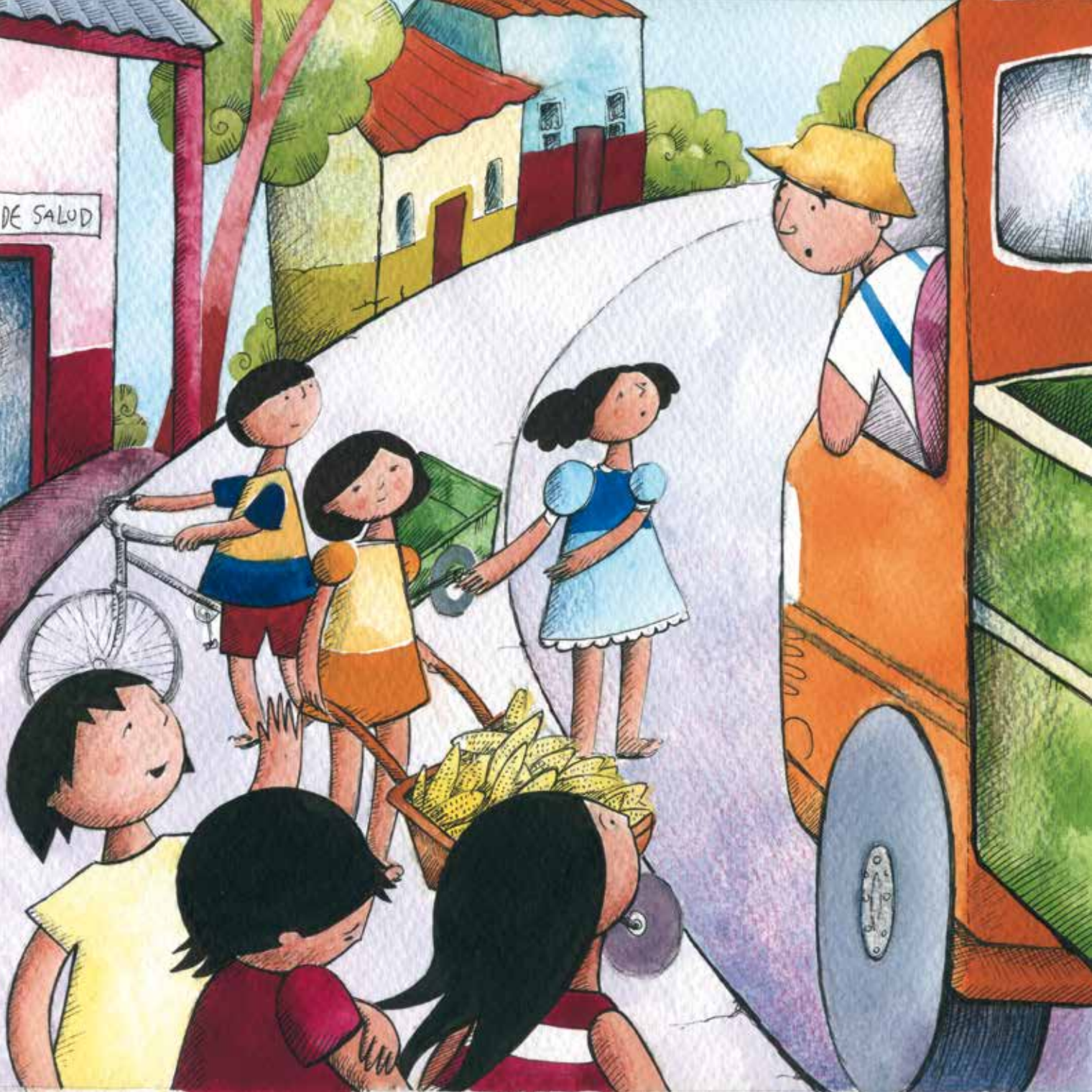
Tomás va fer cara de sorpresa i els va dir:

—El doctor només té consulta ací els divendres. Haureu d’anar al poble on atén hui. Puja al remolc, Rai! Vaig a arreplegar un poc d’aram a un abocador que hi ha a la vora. Jo t’hi portel!

—Nosaltres anem caminant de pressa —li van dir els amics— i ens trobem al centre de salut.

Rai va pujar al remolc mentre Tomás li deia:

**Rai, tranquil,
al món hi ha bons amics.
Trobarem un doctor
que et calme eixe dolor.**

Una vegada al Centre de Salut, el doctor els va dir que era molt probable que el braç estiguera trencat. Haurien d'anar a un hospital on li pogueren fer una radiografia per comprovar-ho. Per tant, van decidir esperar que passara algú en direcció a la ciutat i els hi poguera dur.

Com cada matí, Agustín, el granger, anava amb el seu camió a portar els ous i els pollastres a la ciutat. Quan passava per allí, va reconèixer Rai.

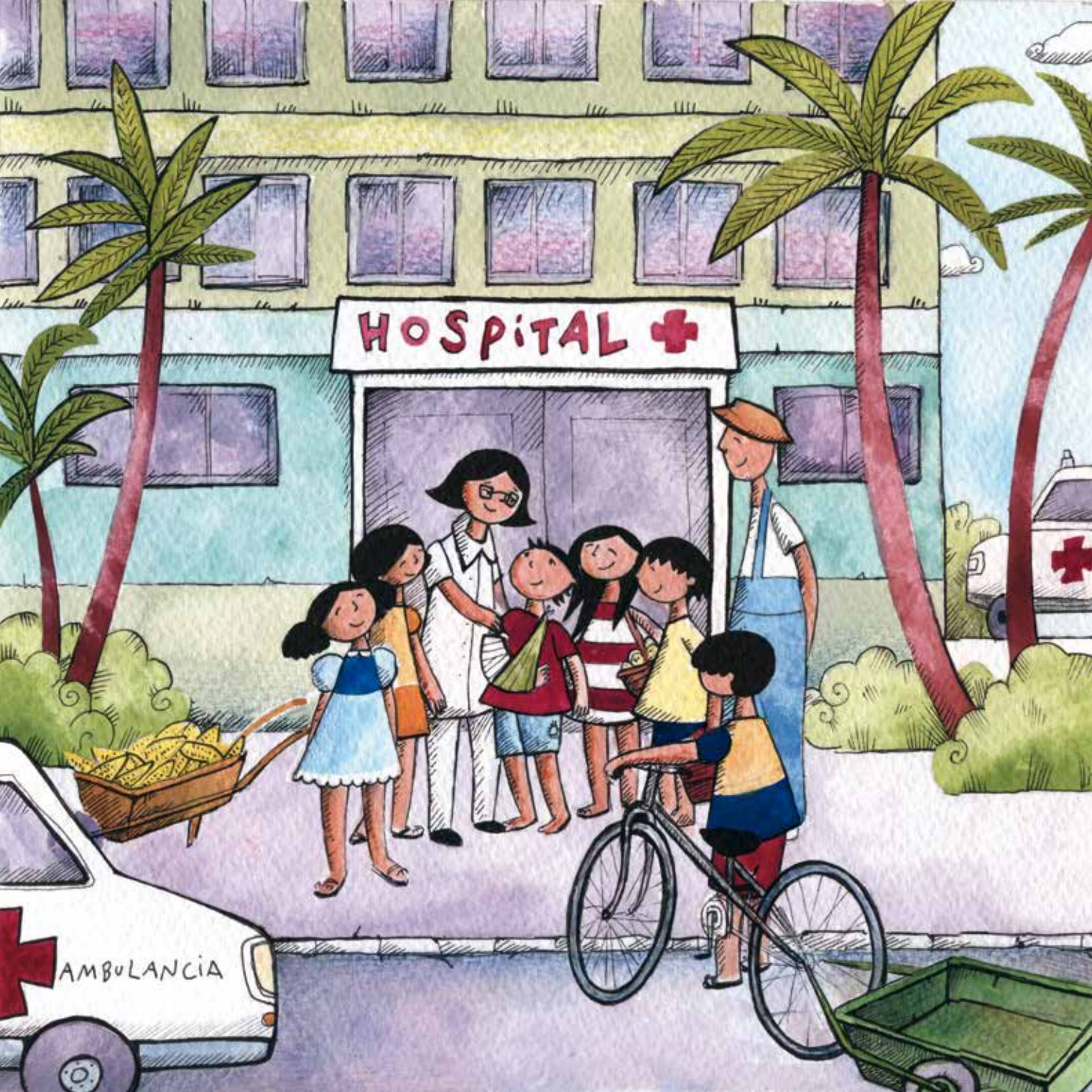
—Necessiteu ajuda? Què ha passat? —els va dir mentre parava el camió.

—Rai ha caigut un bac i creu que s'ha trencat el braç! —li van contestar.

—Pugeu al camió, us portaré a l'Hospital!

Agustín va ajudar Rai a pujar a la part de davant del camió mentre li deia:

**Rai, tranquil,
al món hi ha bons amics.
Trobarem un doctor
que et calme eixe dolor.**

A l'hospital, la radiografia va confirmar que Rai s'havia trencat l'húmer, un dels ossos del braç.

La doctora va dir a l'infermer:

—Les ferides no són greus, però el braç està trencat. S'ha d'enguixar. Necessitem benes i guix. També un analgèsic per calmar-li el dolor.

—Ara mateix vaig a buscar-ho —va dir l'infermer—. Per sort aquest matí han reposat el material.

Rai es va sentir més tranquil davant les atencions i les paraules de comiat de la doctora:

**Dues maduixes i una móra
t'ha dut la doctora.
Amb un bes i un abraç,
ja se t'ha curat el braç.**

Després, van eixir tots junts de l'hospital i se n'anaren cap al mercat per veure si podien acabar totes les faenes. Chavela, a vendre coquetes, Rosa a ajudar les venedores, i Joaquín, a trobar clients als quals netejar les sabates. Rai els hi va acompanyar i, fins i tot amb el braç enguixat, i amb el seu bon humor, va col·laborar en tot el que va poder.

**I aquesta és la història de Ramón,
que coneix a tot el món.
Si amics com Rai vols tenir,
pega la volta al conte i torna'l a llegir.**

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 1

Tots els xiquets i totes les xiquetes gaudiran de tots els drets enunciats a continuació sense excepció de cap tipus o discriminació per motius de raça, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política o altres opinions, d'origen nacional o social, de naixement o de quins en siguin els pares.

Principi 2

Tens el dret especial a créixer i desenvolupar-te físicament, espiritualment i socialment d'una manera sana i normal.

Principi 3

Tens dret a un nom i a una nacionalitat.

Principi 4

Tens dret a atencions i a proteccions especials i a l'alimentació, habitatge, oci i serveis mèdics adequats.

Principi 5

Si tens alguna discapacitat física o mental, tens dret a rebre les atencions necessàries que reclama la teua particular situació.

Principi 6

Tens dret a l'amor i a la comprensió, preferentment del pare i de la mare, i de la teua família, o

bé a l'atenció del govern, si els teus familiars no poden fer-se càrrec de tu.

Principi 7

Tens dret a anar a escola de manera gratuïta, a jugar i a tindre les mateixes oportunitats per a desenvolupar-te i per a aprendre a ser responsable i útil.

La responsabilitat de l'educació pertoca abans de tot al teu pare i a la teua mare.

Principi 8

Tens dret a trobar-te entre les primeres persones a rebre, en tota circumstància, protecció i ajuda.

Principi 9

Tens dret a la protecció contra totes les formes de crueltat i explotació. Per exemple, no se't podrà obligar a fer treballs que perjudiquen el teu desenvolupament físic, mental o moral.

No has de treballar abans de tenir una edat mínima i el treball mai no t'ha de perjudicar la salut ni t'ha d'impedir el desenvolupament moral o físic.

Principi 10

Has de ser educat per a la pau, la comprensió, la tolerància i la fraternitat entre tots els pobles.

L'**Assemblea General de l'ONU** va reconèixer, el **20 de novembre de 1959**, aquesta declaració dins de la Declaració Universal dels Drets Humans en el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, en el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals i en els estatuts i instruments dels organismes especialitzats i de les organitzacions internacionals interessades en el benestar dels infants.

Finalment, el **1989**, quasi tots els països van signar i reconèixer el primer instrument internacional jurídicament vinculant que incorpora tota la gama de drets humans, els civils, els polítics, els econòmics, socials i culturals: la **Convenció sobre els drets de l'Infant**.

Segons la Convenció, els xiquets i les xiquetes de tot el món, sense cap mena de discriminació, tenen dret a la supervivència, al desenvolupament, a la protecció contra influències perilloses, contra el maltractament i l'explotació i a la plena participació en la vida familiar, cultural i social. De manera específica, la Convenció va estipular pautes pel que fa a l'atenció a la salut, educació i prestació de serveis jurídics, civils i socials dels infants, que van ser incorporades als indicadors de desenvolupament humà del Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD). Amb aquest acord, els Estats Membres de la Convenció estan obligats a establir i posar en pràctica totes les mesures i polítiques de conformitat amb l'interès del xiquet i la xiqueta.

Una transformació a títol declaratiu implica una modificació, com a mínim des d'un punt de vista simbòlic, de la realitat. Podem afirmar que reconèixer un mal és el primer pas per intentar la cura i que afirmar un dret també és un pas per fer-lo vigent. Tanmateix, en la realitat, són els xiquets els que pateixen la fam, els desplaçaments, l'esclavatge i l'explotació. Si la Declaració dels drets de l'Infant establia que «l'infant, per la mancança de maduresa física i mental, necessita protecció i cura especials, incloent protecció legal, abans i després del seu naixement», allò cert és que, avui en dia, centenars de milions d'infants pateixen tota mena de violacions dels seus drets.

Algunes preguntes que cal fer-nos...

Rai, els seus amics i les seues amigues, tenen dret a gaudir dels drets de la infància?
Per què?

De quins drets no estan gaudint? Argumenta la teua resposta.

Què podem fer cadascun de nosaltres per aconseguir que el Principi 1 de la Declaració dels Drets de l'Infant siga una realitat?

Podeu trobar més activitats sobre la història de Ramón en la web

www.interactuem.org